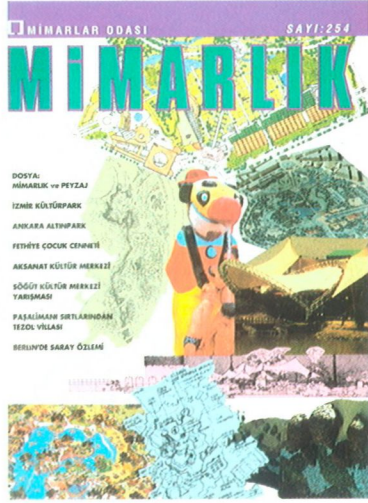

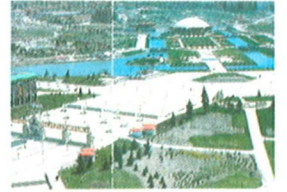
MİMARLIK'TAN	9
HABERLER	10
ODA'DAN	14
İNCELEME / ARAŞTIRMA YEŞİLYURT YÖRESEL MİMARİ ÖRNEKLERİ MEHMET KÜLAHÇI / HÜSEYİN TEMİZ	18
DÜNYA MİMARLIĞINDAN KİMLİĞİNİ ARAYAN KENT BERLİN VE YENİ SARAYI SİNAN SEYREK	22
ELEŞTİRİ BEYOĞLU'NDA NARA ATAN BİR SARHOŞ ÜZERİNE CAN ÇAKMAKÇIOĞLU	25
AK(SA)NAT'IN "TÜRBANİ" NELERİ GİZLİYOR? OKTAY EKİNCİ	27
DOSYA: MİMARLIK VE PEYZAJ PEYZAJ TASARIMI: DEYİM OLARAK ANLAM VE KAPSAMI GÖNÜL EVYAPAN	30
KENTSEL ÇEVRENİN ŞEKİLLENMESİNDE ALTERNATİF BİR YAKLAŞIM: "YEŞİL MİMARİ" HÜSEYİN BÜTÜNER	32
FETHİYE ROBİNİ ÇOCUK CENNETİ	35
ANKARA ALTINPARK	38
İZMİR KÜLTÜRPARK	40
SÖYLEŞİ İSTANBUL'UN YEŞİL ALANLARI ERSEN GÜRSEL / A. CENGİZ YILDIZCI	43
PROJE / UYGULAMA ÇEŞME TURHAN TEZOL VİLLASI ORHAN ERDİL	46
GÖRÜŞLER "GAP KÜLTÜR VE SANAT MERKEZİ" YARIŞMASI ÜZERİNE DÜŞÜNCELER YILDIRIM YAVUZ	50
SARAÇLAR ÇARŞISI YARIŞMASI'NIN ARDINDAN: BİR KARŞIT GÖRÜŞ GÜL ASATEKİN	52
SARAÇLAR ÇARŞISI'NDA SON DURUM HÜSEYİN BÜTÜNER / HİLMİ GÜNER / ALİ OSMAN ÖZTÜRK	54
YARIŞMALAR SÖĞÜT ERTUĞRUL GAZİ KÜLTÜR MERKEZİ	55
DEĞİNMELER LE CORBUSIER İZMİR'DE GÜRHAN TÜMER	64
ŞEHİRCİLİKTE NEREDEYİZ? ERGUN SUBAŞI	65
KORUMA OLGUSU VE KENTSEL PLANLAMA İLE ÇÖZÜMLER HADİ KAHRAMAN	68
ABES-ÜL ALEM'i ŞEHİRİ İSTANBUL ÖZKAN SUNAR	69

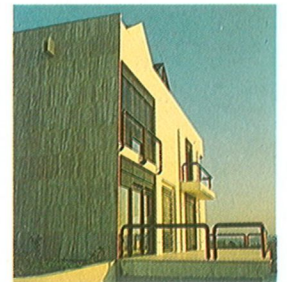
22

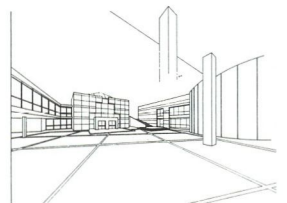
24

38

46

55

AHMET CENGİZ YILDIZCI İLE İSTANBUL'UN YEŞİL ALANLARI ÜZERİNE

Gelecek için daha güzel kentlere ve daha rahat bir kent yaşamına uzanan hedefler farklı bakış açılarıyla çeşitlense de, hepsi daha 'yeşil' kentlerin özleminde birleşmiş görünüyor.

Bu özlemin gerçekleşmesi ise dağarcığımıza 'park' olarak yerleşen kentsel yeşil mekanların artırılması, genişletilmesi ve hem kent yapısına hem kentliye sunduğu olanaklarla zenginleştirilmesi gibi çok girdili bir çalışma süreci gerekiyor.

Konuyu İstanbul özelinde tartışmak, birkaç ayrıcalığı birden barındırıyor: Dosyamızın açılışında Gönül Eyyapan'ın da belirttiği gibi, İstanbul doğal zenginliklerinin dışında ülkemizde bugünkü anlamıyla kent parklarının ilk örneklerine sahip. Dolayısıyla var olan dokunun nasıl korunduğu, kullanım biçimiyle günümüz yaşamına nasıl katıldığı veya kimi örnekte olduğu gibi nasıl yenilediği bir 'mevcudu değerlendirme' meselesi olarak önem kazanıyor. Öte yandan, nüfus ve yapı yoğunluğunun getirdiği türlü sorunları 'mega' ölçekte yaşayan bir İstanbul için yeni yeşil alan gereksinimi de hızla artmakta. Bu yönde atılacak adımlarsa kentin morfolojik gelişimini etkileyecek kararlar olarak ayrı bir özen gerektiriyor. Kent içi konumları ve kullanım amaçları farklılaşan alanlara niteliklerine uygun üst yapı sağlamak ise konunun bir başka boyutu.

İstanbul'un yeşil alan sorununu bu çerçevede tartışmak ve özellikle son yıllarda yerel yönetimlerin karar ve uygulamaları ile gerçekleşen çalışmaları değerlendirmek üzere, Büyükşehir Belediyesi Yeşil Alanlar Danışmanı Prof. Dr. Ahmet Cengiz Yıldızci'yle görüştük.

Söyleşiyi MİMARLIK adına Ersen Gürsel gerçekleştirdi ve redaksiyonunu Aslı Özbay hazırladı.

Prof. Dr. AHMET CENGİZ YILDIZCI

1944 yılında Karaman'da doğdu. 1969 yılında İ.Ü. Orman Fakültesinden mezun olduktan sonra 1972 yılına kadar Orman Bakanlığı Milli Parklar Dairesi'nde çalıştı. Daha sonra K. T. Ü. Orman Fakültesi Park Bahçe ve Peyzaj Mimarisi kürsüsünde ve İ. T. Ü. Mimarlık Fakültesi Şehirsel Tasarım ve Şehir Yenileme kürsüsünde asistanlık yaptı. 1973 - 75 yılları arasında Paris'te, 1978 yılında Kanada'da Peyzaj Mimarlığı ve Şehircilik alanında çalışmalarda bulundu. 1982 yılında Doçent, 1988 yılında Profesör ünvanını aldı.

Halen İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü öğretim üyesidir. Mayıs 1991'den bu yana İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı Yeşil Alanlar Danışmanlığı görevini yürütmektedir.

E. GÜRSEL: Sanıyorum üniversitedeki akademik çalışmalarınızın çoğunluğu İstanbul kenti üzerine. İki yıldır yerel yönetim içinde, fiilen uygulama çalışmalarını denetliyor veya yürütüyorsunuz. Üniversiteden kentin yeşil alan planlama sorunlarına bakış açınız ile, yönetim içinde aynı sorunlara bakışınızda bir fark görüyor musunuz?

A. YILDIZCI: Üniversitenin bir elemanı olarak ihtisas konum olan "kentsel yeşil alanlar" konusunda, özellikle İstanbul kenti üzerinde birçok araştırmalar yaptım. Bu akademik araştırmalarla birlikte yapılan uygulamaları yakından takip ederek, olması ve yapılması gerekenleri gerek makalelerle topluma, gerekse ilgili sorumlulara iletmeye çabalarında bulundum. Son 2 yıldan bu yana İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın "Yeşil Alanlar Danışmanlığı"nı yapmaktayım. Yeni görevimle birlikte bilimsel çalışmaları uygulamaya geçirme olanağını elde etme şansına sahip oldum. Ancak göreve gelmeden önce, "olması gerekli" diye belirttiğim bazı konuların uygulamada başarılamadığını gördüm. Çünkü, bizim bugünkü düzenimizde, planlama çalışmaları daima yapılaşmanın ardından devreye sokuluyor ve varolan sorunlara yasal boyutta çözüm getirmek ya da lokal kullanım kararlarını belirlemek amaçlı planlar şeklinde ortaya çıkıyor.

Planlama yetkisi belediyelere geçmeden önce yapılan nazım planlar döneminde durum bu denli sorunlu değildi. Ancak yetkililer yerel yönetimlere geçtikten sonra, yöneticilerin planlamaya inançlarının olmaması, planların kendilerine idari olarak büyük sorumluluklar getirmesine karşın politik açıdan bir şey getirmediği düşüncesiyle bu konuya önem vermemeleri önemli sorun. Diğer yandan plancılara da bu bürokrasinin içindeki kişilerden olunca, yapılan planların hızı plancı memurun hızıyla paralel gidiyor. Tabi planı yapan kişi de, yaptığı işin gerçekleştirilmesine güvenemediği için, iş iyiden iyiye yavaş yürüyor. Ama her şeye rağmen yeşil alanlarda bir yeniliğin, bir farklılığın; alansal, işlevsel ve donatımsal olarak gözlemlendiği bir gerçektir.

E. GÜRSEL: Göreve başladığınızda kentin yeşil alan durumu ne idi, sizi hayrete düşüren ne gibi sorunlarla karşılaştınız? Bugünkü değişim ve gelişimleri anlatır mısınız?

A. YILDIZCI: İstanbul kenti yeşil alan durumunun değerlendirmesini "benden önce, benden sonra" diye değerlendirecek olursam olaya politikacı gibi yaklaşmış olurum. Oysa ben bir bilim adamı olarak araştırmamın verilerinin dayandığı tarihleri esas alacağım.

İstanbul kentinin yeşil alan durumunu alansal açıdan incelemek için nüfus - yeşil alan ilişkisi içerisinde bakmak gereklidir. Bu nedenle İstanbul kenti yeşil alan durumunu ortaya koyabilmek için son on beş yılın bir blançosunu yapmanın yararlı olacağı kanısındayım.

Yıllar	Nüfus	Aktif Yeşil Alan - Ha	Kişi Başına m ²
1975	2.534.193	562.7	2.3
1980	2.754.476	604	2.2
1985	5.461.190*	717.7	1.3
1990	6.866.238	1705	2.4
1992	7.500.000**	1955	2.6

* Farklı nüfus artışı Belediye sınırlarının genişletilmesinden kaynaklanmaktadır.

** Resmi sayım yılı olmadığı için hesap yöntemiyle bulunan tahmini rakamdır.

Tablodan da görüleceği üzere 1975 - 1985 yılları arasında kişi başına düşen yeşil alan miktarı azalmaktadır. Çünkü nüfus artış hızı yeşil alan yapım hızından daha fazlaydı. 1985 yılından itibaren yeşil alan tesis hızında büyük bir artış başlamıştır. Bu hız nüfus artış hızını katlayarak kişi başına düşen yeşil alan miktarını 2.6 m²/kişiye kadar çıkarmıştır. Örneğin son iki yılda 250 hektar, yani 2.5 milyon m² yeşil alan tesis edilmiştir. Böyle bir yeşil alan tesisi çok büyük programlarla gerçekleştirilebilir.

E. GÜRSEL: Bir kentin yeşil alan durumuna nüfus - yeşil alan ilişkisi çerçevesinde bakmak sizce yeterli mi?

A. YILDIZCI: İstanbul kenti yeşil alan durumuna sadece nüfus - alan ilişkisi olarak bakmamak gerekir. Bu alanların kent bütünü içerisindeki homojen dağılımı da önemlidir. Örneğin İstanbul kentinde yeşil alan açısından en şanslı ilçelerimiz; Beykoz (14.4 m²/kişi), Sarıyer (13.7 m²/kişi), Eminönü (8 m²/kişi), Beşiktaş (7.6 m²/kişi).

En az yeşil alana sahip ilçeler ise; Gaziosmanpaşa (0.2 m²/kişi), Pendik (0.4 m²/kişi), Ümraniye (0.4 m²/kişi), Kartal (0.8 m²/kişi), Kadıköy (1 m²/kişi).

Burada çok önemli bir husus, yeşil alan yapmak için gerekli arazi ihtiyacıdır. İstanbul'un son dönemlerdeki yeşil alan artışının en önemli kaynaklarından biri

"dolgu alanlar"dır. Örneğin Yenikapı - Florya sahil bandı dolgusu; Cadebostan - Bostancı - Maltepe dolgu alanları; Moda Dilburnu'nda yaratılan dolgu alanlar İstanbul için büyük potansiyel olmuş ve bedava denecek kadar ucuza temin edilebilmiştir. Bu alanlardaki altyapı ve düzenleme çalışmaları ile İstanbul çok büyük rekreasyonel potansiyel kazanmıştır.

Ben Belediye'deki çalışmalarına, proje revizyonları ile başladım. Revize edilen bu projelerin uygulamaları olumlu tepkiler aldı. Daha sonraki aşamalarda projelendirildiğim yeşil alanlar için ise farklı bir konsepti oturtmaya çalıştım. Planlanan yeni yeşil alanlarda halkın spor, çocuk bahçesi, koşu - bisiklet alanı gibi rekreasyonel ihtiyaçlarının karşılanacağı mekanların yanı sıra, Japon Bahçesi, İngiliz Bahçesi, Fransız Bahçesi, Gül Bahçesi, Yer Örtücü Bitkiler Bahçesi gibi belirli kültürleri verecek bitki düzenlemelerine de yer verilmesini sağladım. Çünkü yeşil alanlar insanlara bir doğa kültürünü, yaşam kültürünü vermek amacıyla eğitim için de kullanılır.

E. GÜRSEL: Şimdi, öyle anlıyorum ki, siz görevde bulunduğunuz süre içinde mevcut park alanlarının yeniden organizasyonlarına, daha yararlı ve kullanılabilir aktif yeşil alanlara dönüşmelerine ağırlık verdiniz. Mevcut, fakat kullanılmayan veya az kullanılan açık alanlar, özellikle Marmara kıyıları üzerindeki dolgu alanlarının yeşil alanlar olarak planlanıp uygulanmaları birinci hedefiniz olmuş. Peki, bu arada kullanılmayan boş kentsel alanları yeşil alana dönüştürmeyi düşünüyor musunuz?

A. YILDIZCI: Yeşil alan tesis programları iki ana konu üzerinde yoğunlaşır: İlki, sizin de belirttiğiniz gibi, mevcut yeşil alanların yenilenmesi; ikincisi ise yeni yeşil alan tesisi. Dünyanın çeşitli kentlerinde yapılan araştırmalar göstermiştir ki donatım iyileştirmesi, parkın yenilenmesi sonucu büyük bir kullanıcı artışı getirmektedir. Özellikle kent merkezindeki bu alanların yenilenmesi çalışmaları önemli olmaktadır. Ancak yeni yeşil alan tesisleri de kentin geleceği ve kaybolma olasılığı fazla olan (yani baskı altındaki) alanlarda öncelik kazanmalıdır. Örneğin Yıldız Parkında Türkiye Turing Otomobil Kurumunun gerçekleştirdiği Malta Köşkü ve Çadırılı Köşk restorasyon çalışmaları ve topluma sunduğu cafe, çay, toplantı ve kültür hizmetleri ile iyileşen çevresi ile, eskiden sadece lise ve üniversite gençlerinin buluşma, gizlenme yeri olan parka şimdi her yaş grubunun geldiği ve ziyaretçi sayısı donatı yenileme yıllarında % 500 bir artış kaydedildiği görülmektedir. Bu nedenle kalite ve donatım iyileştirmesi yapılacak yeşil alanlarla, yeni tesis edilecek yeşil alanların öncelik durumları konumlarına ve özelliklerine göre değeri-

"Planlanan yeni yeşil alanlarla rekreasyon mekanlarının yanı sıra, belirli kültürleri yansıtabilecek bitkisel düzenlemelere de yer verildi. Çünkü yeşil alanlar bir doğa ve yaşam kültürünü vermek için eğitim amacıyla da kullanılır."

lendirilmektedir. Örneğin, son 4 yıldır 900.000 m² yeşil alanda iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bunlardan Taksim Gezi Parkı, Kasımpaşa Parkı, Kireçburnu Nadir Nadi Parkı, Maçka Demokrasi Parkı'nı sayabiliriz.

Donatım iyileştirmeleri, daima ziyaretçinin yoğunlaştığı, çekilmek istediği alanlarda yapılır. O nedenle donatım iyileştirmeleri, kent merkezleri için kesinlikle gereklidir. Bu konuya örnek olarak, bazı eleştirilere hedef olan Maçka Demokrasi Parkı'nı vermek istiyorum.

Yeşil alan planlamasının en önemli öğelerinden biri, تنها alanların suç unsuru artırıcı olduğudur. Kalabalık mekanlarda suç unsuru azalır. Maçka Parkı'nı düne kadar esrarkeşler, sarhoşlar ve bir iki cesur mahalleli kullanıyordu. Kentin merkezindeki bu gerçekten güzel alana insan gelmesi lazım ki bu durumdan kurtulsun. Sadece yakın çevredeki in-

san da değil, kentin her yerinden isteyerek gelmeler. Parkın kullanımı, oradaki donatım iyileştirmesiyle artar. Her yaştan insanları oraya çekecek bahçeler, koşu parkları, basket-voleybol sahaları, dinleti alanları gibi donatılar için bu parka insanlar geldiği zaman, orada bir çevre değişimi olur.

Kentsel park ile doğal parkı birbirinden ayırmak gerekir. Örneğin Belgrad Ormanı'na kesinlikle stabilize malzemeden başka bir şey sokmamak gerekir. Ama Maçka kentsel nitelikli bir parktır. Bu tür donatılar yapılabilir. Bazı donatılar fazla da konulabilir; 1 değil de 5 cafe koyulmuştur, olabilir. Bunlar yönetim ile planlama grubunun ortaklaşa almış oldukları kararlardır.

E. GÜRSEL: Maçka Parkı örneğindeki eleştiriler, bildiğim kadarıyla üst yapının (sizin deyiminizle donatımın) mimari anlamda çağdaş anlayışın gerisinde kalışı ve bu parkın felsefesiyle çelişen tasarımları içermesi üzerine ağırlık kazanıyor. Bu anlamdaki eleştirilerde haklılık payı olabileceğini düşünüyorum ve umuyorum ki gelecekte tasarlanacak benzeri parklar için bu eleştirilerden yararlanılır. Hiçbir ön projeye bağlı olmaksızın yapılan Marmara kıyı bandındaki dolgu alanlarını ne şekilde değerlendirmeyi düşündünüz?

A. YILDIZCI: Bugüne kadar kent merkezinde ekonomik arsa edinme metodu olan "kıyıları doldurarak arazi kazanma" politikası yeni yeşil alan kazanma açısından olumlu bir görüştür. Ancak sizin de belirttiğiniz gibi dolgu işlemleri ile birtakım ekolojik ve hidrolojik değerleri yok ediyorsak, bu yanlış bir karardır. Dolgu alanlarının ve dolgu kriterlerinin tespitinde, çevre değerlerine saygılı bir yaklaşım içerisinde olunması gereklidir.

İstanbul'da Marmara sahillerinde Avrupa yakasında Sirkeci'den Florya (Çiroz)'ya kadar yaklaşık 10 km. uzunluğunda, 807.000 m², Asya yakasında ise yaklaşık 8 km. uzunluğunda, 800.000 m² dolgu alanı elde edilmiştir. Yenikapı - Bakırköy arasında yapılan dolgu alanlarındaki parklar Eminönü, Fatih, Zeytinburnu, Gazi-osmanpaşa ve Bakırköy ilçesi insanların yoğun kullanımına sahip olmaktadır. Dolgu alanlarının planlama ilkeleri olarak;

- İnsan , deniz ilişkisini azami düzeyde tutmak,
- Her yaş grubunun rekreasyonel gereksinimine cevap verecek donatı gerçekleştirilmek,
- Toplumun alışlagelmiş yeşil alan kullanım biçimi yanında onları eğitici bir planlama yaklaşımına sahip olmak kriterleri benimsenmiştir.

Bir haftasonu Sirkeci Bakırköy arasındaki sahil parklarına gittiğiniz zaman, özellikle Zeytinburnu'ndan sahile uzanan tüp geçitten geçen insanların ellerinde, aliminyum tepsiler içerisinde çay bardakları, beyin elinde tüpgazı, çocuğunun elinde çaydanlığı ile sahilde piknik yaptıklarını görürsünüz. Bu bir parkın kullanım biçimlerinden biridir. Bu olguyu bir plancı olarak gözdardı edemezsiniz. Ama bütün bunları 'toplum istiyor' diye bu şekilde de düzenleyemezsiniz. Burada piknik yapılacak alanların yanında, daha önce değindiğim gibi, klasik bahçe örnekleri, mevsimlik çiçek bahçelerinin, sarı, pembe, beyaz çiçeklerden oluşan özel bahçelerin yer aldığı

park bölgeleri planlanarak topluma doğa kültürü verilmeye çalışılmıştır. İnsanlara "parklarda piknik yapamazsınız" demek yerine piknik yapabilecekleri ve piknik yapamayacakları yerler gös-

terilmiştir.

E.GÜRSEL: Bu alanların, en küçük ayrıntılara kadar inilerek her tarafının didik değerlendirilmesi-nin güzel yanları da var tabii ama, diğer yandan da insanlara, bir İngiliz gibi, içine girdiği "doğal" bir yeşil alanı özgürce kullanma olanağının verildiği "tanımlanmamış, donatılmamış" yeşil alanlar da yaratmak lazım. Mesela İstanbul'a Osmanlı döneminde miras kalan böyle parklar vardır. Hatta bunlar kişilerin, paşaların ismini taşırlar. O gün-den bugüne bir park yapılmadı. Sizin anlattıklarınız, mevcut alanların rehabilitasyonu ile kazanılmış parklar. Şimdi, İstanbul kenti'ne adına verecek yeni bir park gerçekleştirmeyi düşünüyor musunuz?

A.YILDIZCI : İstanbul'a Cumhuriyet Döneminde de Lütfi Kırdar Parkı, Yoğurtçu Parkı gibi yapılan tek tük parklar vardır.

Tabii kent içinde park dediğimiz yerler boş alanlardır. Bu tür alanların değeri ve yerel yönetimin bu alanlara ne gözle baktığı ortada. Maddi değeri bu kadar yüksek olan yerlerin istismak yoluyla yeşil alana dönüştürülmesi artık hayal olmuştur. O nedenle parklar artık kentin dışındaki alanlardır. Dolgu alanlar ucuz olduğu için; son yıllarda İstanbul'a böyle yapılan parklar büyük şans olmuştur. Halen yapımı bitmiş ve devam eden sahil dolgu alanlarındaki parklara ilave olarak 35.000 m² alana sahip Boğaziçi Ön Görünüm Bölgesinde yer alan Ulus Parkı, Boğaziçi İmar Müdürlüğü'nün istismakı sonucu elde edilen alanda gerçekleştirilmektedir. Ayrıca Başibüyük köyü yakınında 50 Ha büyüklüğünde bir alan Bölge Parkı olarak planlara işlenmiştir. Bu alanın master plan çalışması yapılmaktadır. Şayet İstanbul 2000 yılı Olimpiyatlarına evsahipliği yaparsa yeşil alan açısından büyük potansi-yele sahip olacaktır.

E.GÜRSEL: Sizin ciddi örneklerini verdiğiniz aktif parkları günün birinde kim-se beğenmez, kaldırılabılır. Bunları yaşadık, biliyoruz. Fakat ağaçları kaldırıp atmak hiç de kolay değil. İnsanlarımız bu konuya her geçen gün biraz daha sahipleniyor. Bu nedenle siz, içinde insanların rahatça gölge altında yürüyebileceği bir park yapmayı ne zaman gerçekleştireceksiniz?

A.YILDIZCI: Park dediğimiz zaman bir çok kavramı vardır. İnsanların parktan beklentileri farklıdır. İşte bu da parkın fonksiyonlarını ve kavramlarını geliştirir. Yabancı ülkelerden bazı örnekler vereceğim. Amerika'da bizim sahil parklarına benzeyen 4 km. uzunluğundaki bir park göz alabildiğince çim alanı ile kaplıdır. İngiliz parklarında da geniş çim alanlar vardır. Tabii bunları iklimsel olduğu kadar kullanım amaçları da belirler. Bizim toplumumuzun parktan beklentileri farklıdır. Kırsal kesimden gelen kişiler donatılmış parkları tercih ederler. Örneğin Demokrasi Parkı gerek ulaşım kolaylığı gerekse konumu ve donatımı itibarıyla belirli bir ekonomik ve kültür düzeyindeki insanların tercih ettiği parklardandır. Emirgan ve Yıldız parkları ise ulaşım ve çevre yerleşmelerindeki kültür düzeyinin kullanımını sergilemektedir. Belgrad Ormanını kullanan kişiler ise kentten uzaklaşmak isteyen kişilerdir. Doğal özellikler ön planda tutulmaktadır.

Dünya kentlerinde parklar artık ihtisas konularını sergilemektedir. Örneğin çiçek parkı, eğlence parkı, kaya parkı, su parkı, arkeoloji parkı, sergi gibi özel konulara ağırlık veren parkları sayabiliriz. Parkların kent yerleşme hiyerarşisi içerisinde mahalle parkı, semt parkı, kent parkı diye büyüklük ve donatılarına göre sınıflandırılması yapılabilir.

Tabii her parkın mekansal, fonksiyonel özelliklerine göre ağaçlandırmaları yapılır. Park bitkilendirilmelerinde en önemli konulardan birisi de iklim koşulları ile fidan standardıdır. Özellikle Iodosa mağruş dolgu alanlarında ağaçlardan normal büyüme beklenemez.

E.GÜRSEL : Tam bu noktada, beni hem bir kentli, hem de bir mimar olarak çok ilgilendiren bir şeye değinmek istiyorum: Bana, kıyı bandında tasarladığınız düzenlemelerin, size göre bir silüetini çizer misiniz?

A.YILDIZCI :

Şimdi olaya silüet ve yaşama mekanı olarak iki açıdan bakmak lazım Parkın içinde yaşayan insanların algıladıkları; denizden parkın algılanması -ki asıl silüet budur; bir de karadan, yani

Foto: Şener Özler

"Doğal park ile kentsel park nitelik olarak birbirinden farklı. Örneğin, Maçka Demokrasi Parkı'nın kentsel niteliği var ve burada bahçeler, spor alanları, kafeler gibi donatılarla kullanımı arttırmak gerekli. Ama Belgrad Ormanı gibi bir doğal parka bu tür uygulamaları sokmamak lazım."

Foto: Şener Özler

araçla park kenarından geçerken algılananlar...Denizden baktığınız zaman surlarla bütünleşen, içerideki yapıların görülmediği, belirli mesafelerle algılanan cafelerin, pergolaların görülebildiği bir silüet izlersiniz. Karada ise kıyı bandının yanında araçla giderken araç hızının etkileneneceği yükseklikte bitki ve ağaç grubları esas alınmıştır. Arabayla geçerken eskiden düz bir zemin görülürdü. Şimdi, bazı tepecikler ve odak noktaları ile hareketlendirilen bir alan görülüyor.

E.GÜRSEL: 2000 yılının İstanbul Metropolü için merkezi bir kültür parkı olarak Haliç havzasını düşünebilir misiniz?

A.YILDIZCI: Haliç parkları yapımında parçacı bir uygulama yapılmıştır. Bölüm bölüm inşa edilmiş ve bölümler, çay bahçesi, spor alanları, dinlenme alanları olarak fonksiyone edilmişlerdir. Toplum baskısına mağruş yönetim için bu uygulama şekli doğru olabilir. Mevcut şekilleri ile bu alanlara park denilmiştir.

Bugün ise Haliç çevresi yeşil alanlarına İstanbul Metropolüne hizmet verebilecek bir yeşil alan potansiyeli olarak bakmak gereklidir. Haliç havzası çevresindeki bütün yeşil alanların, metropol düzeyde fonksiyonlara sahip yeni bir park düzenlemesine İstanbul Metropolüne hizmet verebilecek bir yeşil alan potansiyeli olarak bakmak gereklidir. Haliç havzası çevresindeki bütün yeşil alanların, metropol düzeyde fonksiyonlara sahip yeni bir park düzenlemesinin, İstanbul'a yararı büyük olacaktır.

E.GÜRSEL: İstanbul'un su havzaları ve çevresinin yeşil olarak korunması sizce nasıl sağlanabilir?

A.YILDIZCI: İstanbul'un kontrol edilemeyen nüfus artışı kentin su ihtiyacını karşılayan su havzalarında büyük baskı oluşturmaktadır. Kaçak yapılanmalarla meydana gelen küçük yerleşim birimlerine politik amaçlarla göz yumulmakta, hatta seçim önceleri donatılar getirilmekte ve hatta tapular dağıtılmaktadır.

İşgal edilmiş olan bu alanların büyük bir kısmı hazine ve orman arazisidir. Plan üzerinde de su toplama havzası, yapılaşma yasağı olan bölge konumundadır. Bütün bunlara rağmen bazı kurumların kaçak yapılaşmayı önleyememesi ve arazilerine sahip çıkmaması sonucu Ömerli yerleşmesi yortaya çıkmıştır. Özel mülkiyete konu teşkil eden alanlarda da özellikle sanayi için uygun yatırım alanı olması nedeniyle kaçak yapılaşmalar ortaya çıkmaktadır. Sorun Devletin arazisine sahip çıkmamasından, Belediyelerin planlarına sahip çıkmamasından kaynaklanmaktadır. Planda yapı yasağı lejandı olması orada yapı yapılamayacağı anlamına gelmiyor.

E.GÜRSEL: Çok teşekkür ederim Sayın Yıldızci.

